

Ytterligare ett danskt tillskott i genren handböcker om gräshoppor och vårtbitare

Fogh Nielsen, O. 1996. *Danmarks græshopper*. Natur og Museum, årgång 35, nr. 3, september 1996, Naturhistorisk Museum, Århus. Ett häfte i ET-format med 32 sidor + en tillhörande ljudkasset med samma titel. Kan beställas från: Naturhistorisk Museum, Byggning 210, Universitetsparken, 8000 Århus C. Pris: 42 Dkr för häftet och 40 Dkr för kassetbandet.

Det är nu drygt 30 år sedan det gjordes ett temanummer om gräshoppor, vårtbitare och syrsor i den fina populärvetenskapliga tidskriften *Natur og Museum* (Johnsen 1964). På 18 sidor och med fina svartvita tuschteckningar presenterades de danska arterna på ett för fältentomologen användbart sätt. Märk väl att behovet av en dylik skrift var desto större på 60-talet; Knud T. Holsts första bok kom ju inte förrän 1970 och innan dess fanns det knappast någon överskådlig och tillförlitlig bestämningslitteratur anpassad för de nordiska länderna.

Nu är det alltså dags igen och faktum är att dagens möjligheter med färgsättning av såväl foton som handtecknade illustrationer kommer väl till pass i dessa sammanhang. Skriften ser kort sagt mycket trevlig ut. Frågan är bara om behovet av en dylik skrift är lika stor idag som förut. Nu finns flera riktigt bra böcker för hjälp till artbestämning (t.ex. Bellmann 1985, Holst 1986) och sådana som ger intressant läsning för den vetgirige entomologen om insektsgruppens biologiska och ekologiska egenheter (t.ex. Marshall och Haes 1988). Förvisso är prisläget ett helt annat och huvudsyftet förmodas vara att nå en bredare publik. I dessa avseenden tjänar produkten väl sina syften, och jag vill gärna understryka värdet av att ”knuffa” för dessa intressanta insekter.

Tanken är att man med hjälp av färgillustrationerna, de koncisa artbeskrivningarna, sångdiagrammen, ljudkasseten och bestämningsnyckeln (omfattar endast den mer svårbestämda gruppen markgräshoppor) ska kunna identifiera samtliga arter av gräshoppor och vårtbitare som påträffas mer eller mindre regelbundet i Danmark (summa 32, varav 5 inte förekommer i Sverige; antalet svenska arter som saknas = 10). Konsekvent behandlas bara hanegenskaper vilket för vissa arter är motiverat eftersom honor av vissa markgräshoppor, *Chorthippus*, är svåra att skilja åt. För flertalet arter skulle det vara en fördel om båda könen avbildades. Bestämningsnyckeln är fördömligt uppbyggd med instruktiva detaljfigurer som visar på de särskiljande karaktärerna.

Den allmänna texten berör en rad ämnen: systematik, utvecklingshistoria, livscyklar, morfologi, levnadsmiljöer, föda, fiender, parningsbeteende och äggläggning. Tyvärr undviks möjligheten att visa varifrån olika uppgifter är tagna och i vilken omfattning författarens egna observationer ligger till grund för faktainnehållet. Språket är överlag mycket lättbegripligt. Visserligen förekommer några tvetydiga syftningar som gör att läsaren ibland kan förledas till missförstånd. Detta gäller t.ex. på sidan 14 ”Hos lövegräshoppor”, d.v.s. vårtbitare (*Tettigoniidae*), ”og markgræshopper sker klækningen om foråret, efter at ægget har overvintret en eller flere gange”. Mig veterligen är det bara hos *Tettigoniidae* som fleråriga livscyklar påträffats. I sak verkar det inte finnas några direkta felaktigheter. Texten är skriven med engagemang och själv fann jag åtminstone några detaljer som jag tidigare inte kände till.

Oskar Kindvall